

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ

JAPON SANDALET MODELİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilir.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. STANDART FORM	3
1.1. Parmak Arası Sandalet	3
1.1.1. Tanım.....	3
1.1.2. Özelliği.....	3
1.2. Temel Noktalar.....	4
1.3. Ölçüleri.....	4
1.4. Modeli Kalıp Üzerine Aktarma Tekniği.....	4
UYGULAMA FAALİYETİ.....	5
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	7
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	9
2. YÜZ İSTAMPALARI.....	9
2.1. Yüz İstampalarını Çıkarma Tekniği	9
2.1.1. Yüz İstampası	9
2.1.2. Parmak Arası	10
2.1.3. Toka Atkısı.....	10
2.1.4. Arka Atkı.....	11
2.2. Paylar.....	11
UYGULAMA FAALİYETİ.....	12
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	13
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	15
3. ASTAR İSTAMPALARI	15
3.1. Astar İstampaları	15
3.1.1. Yüz Astarı.....	15
3.1.2. Toka Atkı Astarı.....	16
3.1.3. Arka Atkı Astar İstampası.....	16
3.1.4. Parmak Arası Atkı İstampası.....	16
3.2. Paylar.....	17
UYGULAMA FAALİYETİ.....	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	19
ÖĞRENME FAALİYETİ- 4	21
4. MOSTRA İSTAMPASI	21
4.1. Temel Nokta ve Çizgiler	21
4.2. Mostra İstampaları.....	22
4.2.1. Şilte İstampası	22
4.2.2. Mostra İstampası	22
UYGULAMA FAALİYETİ.....	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	24
MODÜL DEĞERLENDİRME	26
CEVAP ANAHTARLARI	28
KAYNAKÇA	30

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD291
ALAN	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi
DAL/MESLEK	Ayakkabı Modelistliği
MODÜLÜN ADI	Japon Sandalet Modeli
MODÜLÜN TANIMI	Japon sandalet modeli için standart form, yüz, astar ve mostra ıstampalarını çıkarma becerilerini içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Bayan parmak arası sandalet modeli çıkarmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında tekniğe uygun, Parmak Arası Sandalet modelini çıkarabileceksiniz. Amaçlar 1. Standart form yapabileceksiniz. 2. Yüz ıstampalarını çıkarabileceksiniz. 3. Astar ıstampalarını çıkarabileceksiniz. 4. Mostra ıstampalarını çıkarabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ve laboratuvar Donanım: ayakkabıcılık mezurası, parmak arası kesik kalıp, ökçe merdiveni, pergel, cetvel, rulet ve karton.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgi ve beceriler; öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirilecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bilgi çağında, özellikle gelişmiş ülkelerin üzerinde önemle durdukları ve giderek daha fazla kaynak ayırdıkları sektör, eğitimidir. Bilim ve teknolojiadaki gelişmelere paralel olarak eğitimde kaliteyi yükseltmek, gençlerimize ileri sanayi toplumunun gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak milli eğitimin temel amaçlarından biridir.

Ayakkabı geçmişten günümüze insanların en temel ihtiyaçlarından biridir. İnsanlar her dönemde ayağını soğuk, sıcak, yağmur ve çamurdan koruyacak bir giyeceğe ihtiyaç duymuşlardır. Günümüzde nüfus artışı ve insanların satın alma gücü ile doğru orantılı olarak doğru ölçülerde, kaliteli malzemelerden yapılmış, estetik ve modaaya uygun ayakkabıya duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır.

Bu nedenle, iş gücünün mesleki eğitim boyutunda yerini alması kaçınılmazdır. Bayan Japon sandalet modeli, bayan yazlık giyiminde son yıllarda önemli bir yer tutmaktadır.

Bu modül ile bayan Japon sandalet modelinin standart formunu, yüz, astar ve mostra ıstampalarını çıkartabileceksiniz.

Kazanacağınız bu beceriler iş hayatınızda sizlere rehber olacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında bayan parmak arası sandalet modelinin standart formunu yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan bayan parmak arası sandalet modelleri ile ilgili araştırma yapınız. Bu konuyla ilgili kaynak kitapları ve dokümanları okuyunuz.

1. STANDART FORM

1.1. Parmak Arası Sandalet

1.1.1. Tanım

Bayanların yaz aylarında son yıllarda tercih ettikleri sandalet türüdür. Sandalet estetik görünlü ve başparmağı kavraması, diğer parmakları serbest bırakması nedeni ile giyen kişiye rahatlık verir. “Parmak arası atkısı ile tabana bağlantısı bulunan sandalet türüne Japon sandalet denir.” Fotoğraf 1. 1’de bir parmak arası sandalet görülmektedir.

Fotoğraf 1. 1: Bayan Japon sandalet

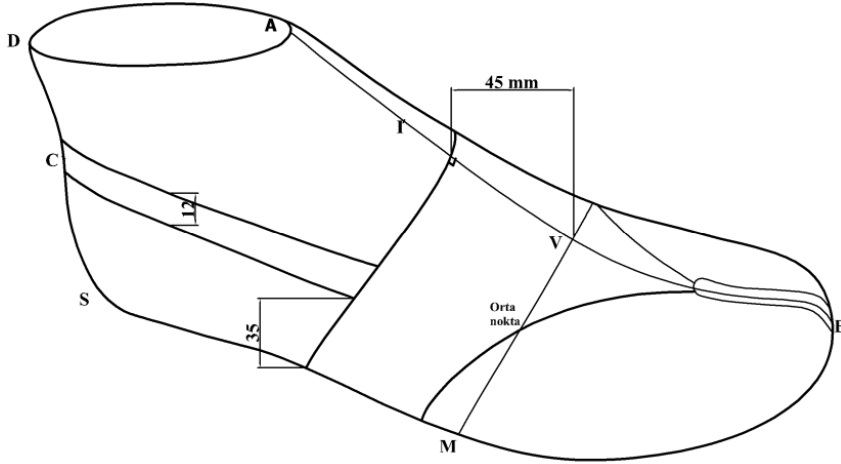
1.1.2. Özelliği

Başparmak ile ikinci parmak arasından geçen ve saya ile tabanı birleştiren atkı bulunan sandalet çeşididir. Saya başparmağı kavradığı için sandalet ayağı kavrar ve aynı zamanda diğer parmaklarda serbest bir pozisyon oluştuğu için giyen kişi kendini çok rahat hisseder. Bunun yanında estetik bir görünüm oluşmaktadır.

1.2. Temel Noktalar

Parmak arası sandalet modelinde kalıbın dış, iç ve alt yüzeyi profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde bantlanır. Daha sonra bant üzerine profil çıkarma modülünde anlatılan şekilde aşağıdaki nokta ve çizgiler işaretlenir.

- A-B: Ön orta çizgi
- D-S: Arka orta çizgi
- M-M: Milo başları ve tarak çizgisi
- V: Yüz ortası
- C: Konturpuan (fort) noktası

Şekil 1. 1: Ayak üst noktası) Japon sandaletin şekli ve ölçüleri

1.3. Ölçüleri

Banlı kalıp üzerine Şekil 1. 1’de verilmiş olan ölçülere göre şekil çizilmelidir.

1.4. Modeli Kalıp Üzerine Aktarma Tekniği

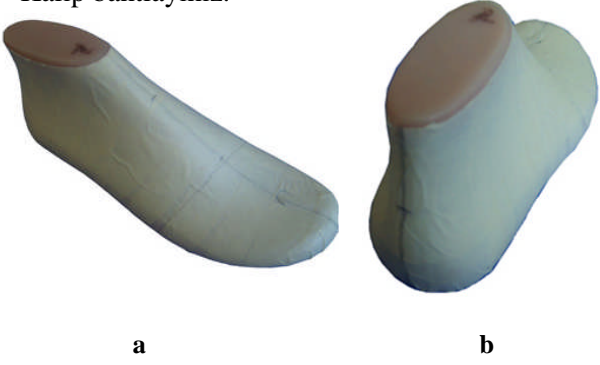

Japon sandalet modeli için belirlenen kalıbın dış, iç ve alt yüzeyleri bantlanır. Bandın fazlalık kısımları temizlenir. Yukarıda belirtilen temel nokta ve çizgiler işaretlenir. Daha sonra modelin şekli Şekil 1. 1’de görüldüğü gibi verilen ölçülere bağlı kalınarak ve kalıp dış yüzüne, yumuşak bir kalemle çizilir. Model çizgilerinin kalıp ile uyumu kontrol edilir. Model çizgilerinin kalıp alt yüzüne temas ettiği noktalar kalıp alt yüzüne de işaretlenir.

Bu işlemler yapıldıktan sonra bant ön ve arka ortalarından düzgün bir şekilde kesilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Standart Form Yapma

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Kalıp bantlayınız.</p> <p>a b</p> <p>Fotoğraf 1. 2: Japon sandalet için bantlı kalıp</p>	<p>➤ Profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde dış, iç ve kalıp alt yüzeyini bantlayınız Fotoğraf 1. 2</p>
<p>➤ Modeli kalıp üzerine çiziniz.</p> <p>Fotoğraf 1. 3: Japon sandalet modelinin kalıp üstüne çizimi</p>	<p>➤ Model şekli ve ölçüleri verilen sandaleti dış yüze yumuşak uçlu kalemle çiziniz Fotoğraf 1. 3.</p>
<p>➤ Parmak arası yerini bant üzerine aktarınız.</p> <p>Fotoğraf 1. 4: Bant üstünde parmak arasının işaretlenmesi</p>	<p>➤ Parmak arası kesilmiş kalıbın izini bant üzerine aktarınız Fotoğraf 1. 4.</p>

<p>➤ Temel noktaları işaretleyiniz.</p>	<p>➤ Profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde ön ve arka orta, konturpuan, milo başları ve tarak çizgisi, yüz ortası, ayak üst noktasını işaretleyiniz.</p>
<p>➤ Bandın üzerine çizgili modelleri kartona aktarınız.</p> <p>Fotoğraf 1. 5: Dış Formun Kartona Yapıştırılmış Hali</p>	<p>➤ Bandı kalıp üstünde ön ve arka orta çizgilerden düzgün şekilde kesiniz. Dış ve iç yüz bantlarını kalıp üstünden esnetmeden söküp profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde kartona yapıştırınız. Fotoğraf 1.5.</p>
<p>➤ Düzeltmeleri yapıp montaj paylarını veriniz.</p>	<p>➤ Bandı kartona yapıştırdıktan sonra temel noktaları, model ölçü ve çizgilerini, kalıp profilindeki bozuklukları kontrol edip düzeltmeleri yapınız. Burunda 14 mm, oturma noktasına 20 mm montaj payı vererek standart formu oluşturunuz.</p>
<p>➤ Standart formu kesiniz.</p> <p>Fotoğraf 1. 6: Japon sandalet standart formu</p>	<p>➤ Bıçağınızı bileyiniz. Standart formu kenarlarından düzgün bir şekilde kesiniz Fotoğraf 1. 6.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Japon sandalet; parmak arası atkısı ile tabana bağlantısı bulunan sandalettir.
2. (...) Japon sandalet; ayağı bilek bölgesinde sıkı bir şekilde kavrar.
3. (...) Japon sandalet modeli estetik görünüşe sahiptir.
4. (...) Bu modülde anlatılan Japon sandalet modelinin konturpiye bölgesindeki yeri yüz ortası noktasından ayak üst noktasına doğru 60 mm çıkılarak bulunur.
5. (...) Japon sandalet modeli standart form yapılarak elde edilir.

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, ilgili faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bir parmak arası yeri kesik kalıbını bantlayarak ıstampalarını çıkarma işlemi için hazırlık yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kalıp profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde bantladınız mı?		
2.	Temel noktaları (Konturpuan, Milo başları, tarak çizgisi, yüz ortasını) işaretlediniz mi?		
3.	Parmak arası yerini kontrol ederek bant üzerine işaretlediniz mi?		
4.	Modeli kalıp üzerine ölçülerine uygun şekilde çizdiniz mi?		
5.	Bandı kalıp üzerinde kesip kartona tekniğine uygun olarak yapıştırdınız mı?		
6.	Düzeltilmeleri kontrol ederek yapıp montaj payını verdiniz mi?		
7.	Standart formu düzgün bir şekilde kestiniz mi?		
	Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa, öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Tüm soruları evet olarak cevaplandırdınız ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında bayan parmak arası sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan bayan parmak arası sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarma yöntem ve teknikleri ile ilgili araştırma yapınız. Bu konuyla ilgili kaynak kitapları ve dokümanları okuyunuz.

2. YÜZ İSTAMPALARI

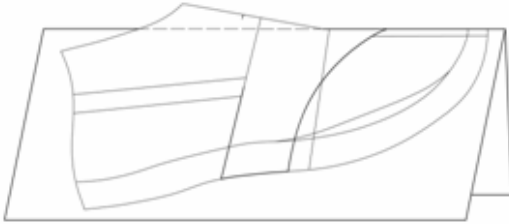
2.1. Yüz İstampalarını Çıkarma Tekniği

Bu modülde anlatılan modelin sayasının yüz kısmı dört parçadan oluşmaktadır. Bu parçaların ıstampaları çıkarılmalıdır. Bu ıstampalar şunlardır:

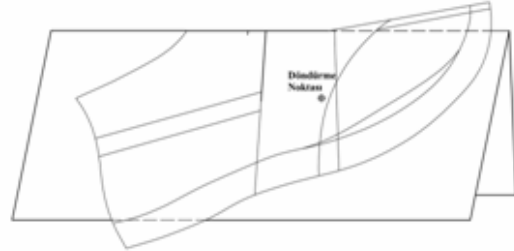
- Yüz İstampası
- Parmak arası Atkı İstampası
- Toka Kayışı
- Arka Atkı. Bu ıstampalar sırası ile aşağıda anlatıldığı gibi çıkarılır.

2.1.1. Yüz İstampası

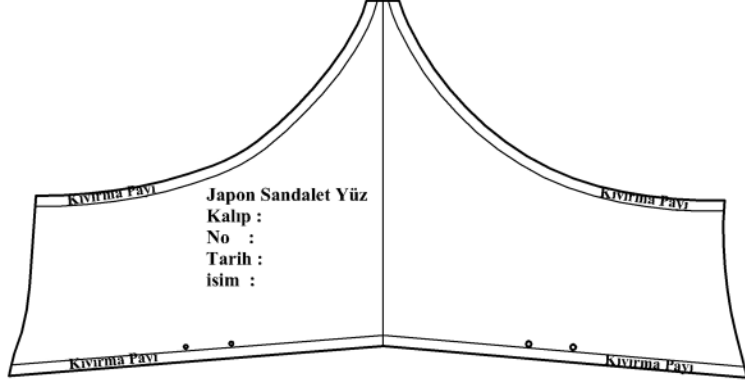
Standart form üzerindeki yüz parçası katlanmış kartonun katlama kenarına yaslanır. Önce yüz parçasının tarak çizgisinden burna doğru olan kısmı çizilir, Şekil 2.1'e bakınız. Daha sonra döndürme noktasından döndürülür. Konturpiye bölgesi katlama kenarına hizalanır ve çizilmeyen kısımlar çizilerek yüz ıstampası katlanmış karton üzerinde tek taraflı olarak elde edilir, Şekil 2. 2'ye bakınız. Kartonun tek tarafında elde edilen çizgilerden iç yüze ait olan çizgiler kartonun diğer yüzüne aktarılarak yüz ıstampası oluşturulur. Karton açılarak düzeltmeler yapılır. Bindirme payları ve kıvrırma payları verilerek yüz ıstampası ağız bilenmiş bıçakla kenarlarından düzgün bir şekilde kesilir, bakınız Şekil 2. 3.

Şekil 2. 1: Yüz ıstampasının ilk konumu

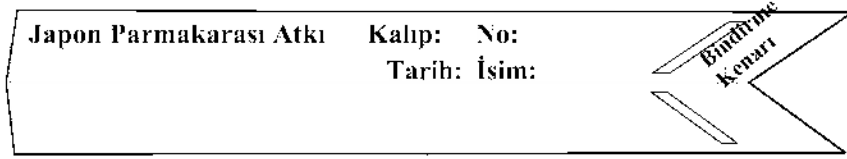
Şekil 2. 2: Yüz ıstampasının ikinci konumu

Şekil 2. 3: Yüz ıstampası

2.1.2. Parmak Arası

Parmak arası ıstampasının sığacağı büyüklükte karton, katlanıp hazırlanır. Standart form üzerindeki Parmak arası şekli bu kartona tek taraflı olarak kopya edilir. Standart form kaldırılır. Çizgilerde düzeltmeler yapılır. Bindirme kenarı payı verilir. Gerekli açıklamalar yazılır. Parmak arası ıstampası kenarlardan düzgün bir şekilde kesilir, bakınız Şekil 2. 4.

Şekil 2. 4: Parmak arası ıstampası

2.1.3. Toka Atkısı

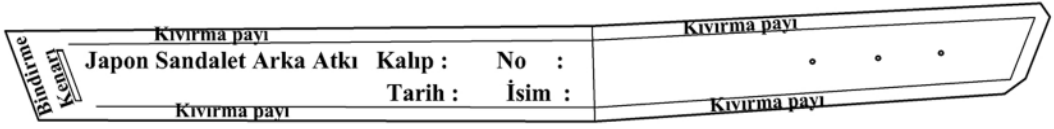
Toka ıstampasının sığacağı büyüklükte karton hazırlanır. Standart form üzerindeki toka ıstampası şekli bu kartona kopya edilir. Standart form kaldırılır. Çizgiler kontrol edilip düzeltmeler yapılır. Kıvrma 3, bindirme 8 ve toka bindirme kenarı 25 mm payları verilir. Gizli toka bindirme payı tokanın sağlam bir şekilde dikilmesi için gereklidir. Toka ıstampası kenarlardan düzgün bir şekilde kesilir, bakınız şekil 2. 5.

Şekil 2. 5: Toka ıstampası

2.1.4. Arka Atkı

Arka atkı ıstampasının sığacağı büyüklükte karton, katlanıp hazırlanır. Standart formun arka atkı kısmı arka kenardan katlama kenarına teğet olacak şekilde kartona yaslanır. Arka atkı kısmı kartona kopya edilir. Standart form kaldırılır. Çizgiler kontrol edilip düzeltmeler yapılır. Bindirme kenarı, kıvrırma kenarı payları verilir. Arka atkı kenarlardan düzgün bir şekilde kesilir, bakınız Şekil 2. 6.

Şekil 2. 6: Arka atkı ıstampası

2.2. Paylar

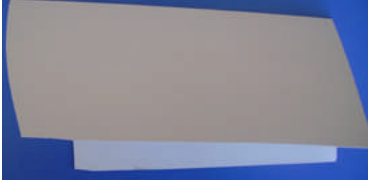
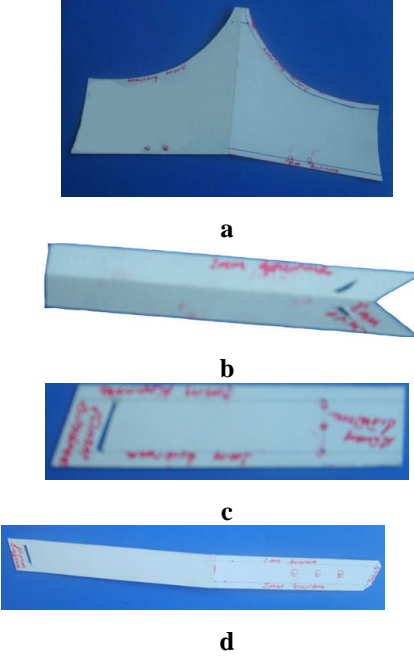
Bayan Japon sandalet modelinin yüz ıstampalarında kullanılan paylar için Tablo 2. 1'e bakınız.

Pay Verilecek Kenar	Pay (mm)
Kıvrırma kenarı	3-5 mm
Bindirme Kenarı (Varsa)	8 mm
Çatı Dikiş kenarı	2 mm
Gizli Toka Kenarı	25 mm

Tablo 2. 1: Japon sandalet modelinin yüz ıstampalarında kullanılan paylar

UYGULAMA FAALİYETİ

Yüz İstampalarını Çıkarma

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Karton hazırlayınız.</p> <p>Fotoğraf 2. 1: Karton hazırlama</p>	<p>➤ İstampalar için yeterli büyüklükte karton hazırlayınız. Karton israf etmeyiniz. Bakınız Fotoğraf 2. 1</p>
<p>➤ Yüz parçalarını standart formdan kopyalayınız.</p>	<p>➤ Japon sandalet ayakkabı sayasının yüz parçalarını ayrı ayrı kartonlara kopyalayınız.</p>
<p>➤ Payları veriniz.</p>	<p>➤ Bindirme kenarı, kıvrıma kenarı ve toka bindirme kenarı paylarının verileceği kenarları doğru tespit ediniz. Pergelin mesafesini bozmadan ve kenarı takip ederek veriniz.</p>
<p>➤ Düzeltmeleri yapınız.</p>	<p>➤ Payları verdikten sonra ıstampayı kesmeden önce kontrol ediniz, varsa düzeltmeleri yapınız.</p>
<p>➤ Yüz ıstampalarını kesiniz.</p> <p>Fotoğraf 2. 2: Yüz ıstampası</p>	<p>➤ Bıçağınızı bileyiniz. İstampaları kenarlardan dikkatli ve düzgün bir şekilde kesiniz. Bakınız. Fotoğraf 2. 2</p>
<p>➤ Kontrolleri yapınız.</p>	<p>➤ Yüz ıstampalarını kalıp ile uyumu ve doğruluğunu kontrol ediniz.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Japon Sandalet modeli sayasının yüz kısmı, toka atkısı, arka atkı ve dil olmak üzere 4 parçadan oluşmaktadır.
2. (...) Yüz ıstampası kampre verilerek çıkarılmaktadır.
3. (...) Gizli toka bindirme payı tokenin sağlam bir şekilde dikilmesi için gereklidir
4. (...) Japon sandalet modelin yüz ıstampalarına 6 mm kıvrıma payı verilmelidir.
5. (...) Arka atkı ıstampasını çıkarmak için standart formun arka kenarı kartonun katlama kenarına teğet olacak şekilde yaslanır.

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek, kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bir Bayan Japon sandalet modelinin yüz ıstampalarını çıkarma işlemini yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kartonları ıstampaların sığacağı büyüklükte hazırladınız mı?		
2.	Yüz parçalarını standart formdan, hareket ettirmeden kopyaladınız mı?		
3.	Payları pergelin mesafesini bozmadan verdiniz mi?		
4.	Bozuk çizgilerin düzeltmelerini yaptınız mı?		
5.	Yüz ıstampalarını pürüzsüz bir şekilde kestiniz mi?		
6.	ıstampaların kontrolleri işaretlere göre yaptınız mı?		
	Toplam		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa, öğrenme faaliyetine dönerek ilgili işlemi tekrarlayınız. Tüm soruları “evet” olarak cevaplandırdınız ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında bayan parmak arası sandalet modelinin astar ıstampalarını çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

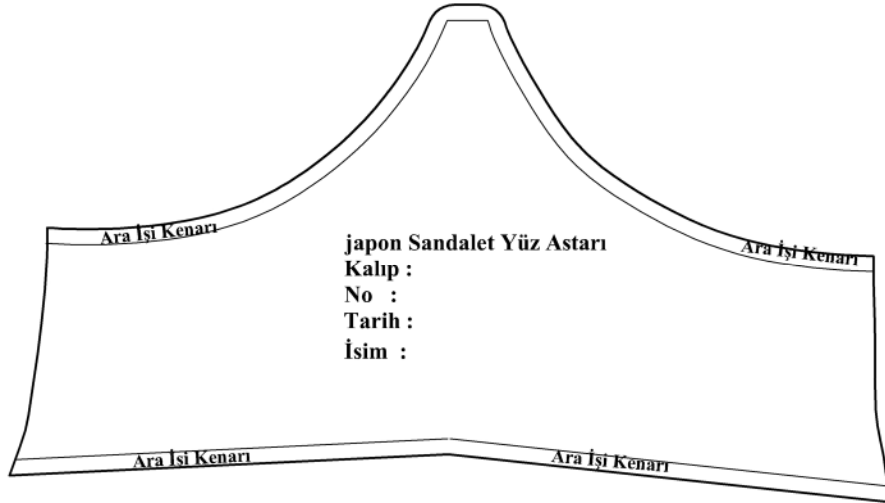
- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan bayan parmak arası sandalet modelinin astar ıstampalarını çıkarma yöntem ve teknikleri ile ilgili araştırma yapınız. Bu konuyla ilgili kaynak kitapları ve dokümanları okuyunuz.

3. ASTAR İSTAMPALARI

3.1. Astar ıstampaları

3.1.1. Yüz Astarı

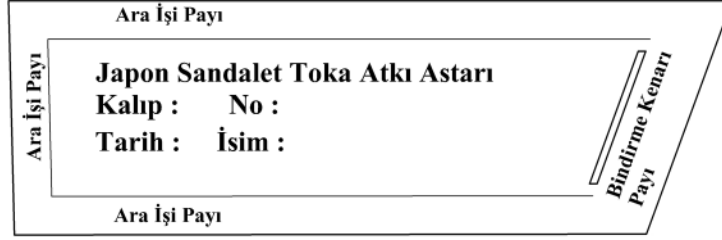
Yüz astarını yapabilmek için yüz ıstampası, kartona kopya edilir. Montaj payı kenarı haricindeki diğer bütün kenarlara 6 mm ara işi payı verilir. Montajın doğru ve düzgün bir şekilde yapılabilmesi için, montaj kenarları ise 6 mm kısaltılır. Çizgiler kontrol edilip yüz astarının kenarlarından ağzı bilenmiş bir bıçakla düzgün bir şekilde kesilir. ıstampa bilgileri yazılır. Şekil 3. 1'e bakınız.

Şekil 3. 1: Yüz Astarı ıstampası

3.1.2. Toka Atkı Astarı

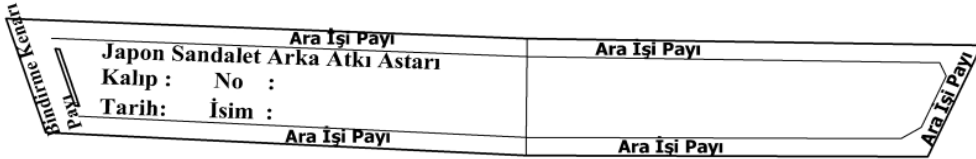
Toka atkı astarı ıstampası için toka atkı ıstampası kartona kopya edilir. Toka atkı ıstampası kaldırılır. Şekil 3. 2’de gösterilen kenarlara 6 mm ara işi payı ve 8 mm bindirme kenarı payı verilir. İstampa kontrol edilir ve bıçakla kenarlardan düzgün bir şekilde kesilir.

Şekil 3. 2: Toka atkı ıstampası

3.1.3. Arka Atkı Astar ıstampası

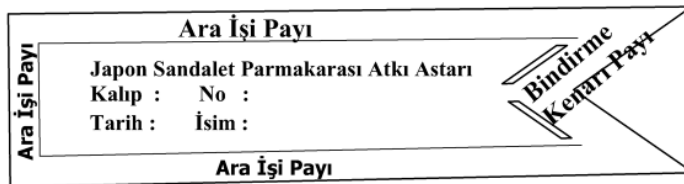
Yukarıda anlatılan astar ıstampalarında olduğu gibi arka atkı astarı ıstampası için arka atkı ıstampası kartona kopya edilir. İstampa kaldırılır. Şekil 3. 3’te gösterilen kenarlara 6 mm ara işi payı ve 8 mm bindirme kenarı payı verilir. İstampa kontrol edilir ve bıçakla kenarlardan düzgün bir şekilde kesilir.

Şekil 3. 3: Arka atkı astarı ıstampası

3.1.4. Parmak Arası Atkı ıstampası

Parmak arası atkı astarı ıstampası için parmak arası atkı ıstampası kartona kopya edilir. İstampa kaldırılır. Şekil 3. 4’te gösterilen kenarlara 6 mm ara işi payı ve 8 mm bindirme kenarı payı verilir. İstampa kontrol edilir ve bıçakla kenarlardan düzgün bir şekilde kesilir.

Şekil 3. 4: Parmak arası atkı astarı ıstampası

3.2. Paylar

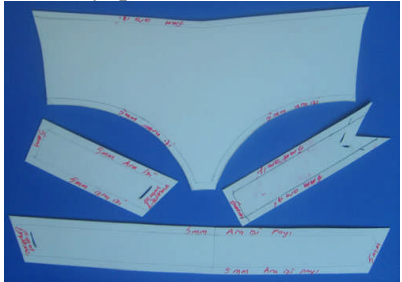
Terlik modelinin yüz astarı ıstampalarında kullanılan paylar için Tablo 3. 1'e bakınız.

Pay Verilecek Kenar	Pay (mm)
Ara İşi Payı	6 mm
Bindirme Kenarı (varsa)	8 mm
Montaj Kenarını Kısaltma Payı	6 mm

Tablo 2. 1 Terlik modelinin yüz ıstampalarında kullanılan paylar

UYGULAMA FAALİYETİ

Astar İstampalarını Çıkarma

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Karton hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İstampaların yaklaşık sığacağı büyüklükte kartonlar hazırlayınız. Karton israf etmeyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüz parçalarını astar ıstampaları için kopyalayınız	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüz parçalarını kopyalarken ıstampaları kartonun üzerinde sabit tutunuz ve kenarlardan kopyalayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astar paylarını veriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bindirme kenarı, ara işi ve montaj kenarlarını kısaltma paylarının verileceği kenarları doğru tespit ediniz. Pergelin mesafesini bozmadan ve kenarı takip ederek veriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Düzeltmeleri yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Payları verdikten sonra ıstampayı kesmeden önce kontrol ediniz, varsa düzeltmeleri yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astar ıstampalarını kesiniz. <p>Fotoğraf 3. 1: Yüz astarı ıstampası</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bıçağınızı bileyiniz. Kenarlardan düzgün bir şekilde kesiniz. Fotoğraf 3. 1
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kontrolleri yapınız. <p>Fotoğraf 3. 2: Astar ıstampalarının kontrolü</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astar ıstampalarını yüz ıstampaları ve kalıp ile uyumu ve doğruluğunu kontrol ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Japon sandalet modelinin astar parçaları yüz, toka atkı, arka atkı ve parmak arası atkı astarı olmak üzere 4 parçadan oluşmaktadır.
2. (...) Astar ıstampaları yüz ıstampaları kopya edilip ara işi, bindirme ve montaj kenarını kısaltma payları verilerek elde edilir.
3. (...) Astar ıstampalarında 6 mm ara işi payı verilir.
4. (...) Astar ıstampalarında 8 mm bindirme payı verilir.
5. (...) Astar ıstampalarında montaj payını kısaltma payı olarak 3 mm kullanılır.

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek, kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bir Bayan Japon sandalet modelinin astar ıstampalarını çıkarma işlemine yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kartonları astar ıstampaların sığacağı büyüklükte hazırladınız mı?		
2.	Astar ıstampaları için yüz ıstampalarını sabit tutarak kopyaladınız mı?		
3.	Astar paylarını pergelin mesafesini bozmadan verdiniz mi?		
4.	Bozuk çizgilerin düzeltmelerini yaptınız mı?		
5.	Astar ıstampalarını pürüzsüz bir şekilde kestiniz mi?		
6.	Astar ıstampalarının kontrolleri işaretlere göre yaptınız mı?		
	Toplam		

DEğERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa, öğrenme faaliyetine dönerek ilgili işlemi tekrarlayınız. Tüm soruları “evet” olarak cevaplandırdınız ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 4

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında bayan Japon sandalet modelinin mostra ıstampalarını çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Model, ıstampa kitaplarından ve yabancı kaynaklardan bayan Japon sandalet modelinin mostra şekillerini ve ıstampalarını çıkarma yöntem ve teknikleri ile ilgili araştırma yapınız. Bu konuyla ilgili kaynak kitapları ve dokümanları okuyunuz.

4. MOSTRA ISTAMPASI

4.1. Temel Nokta ve Çizgiler

- Kalıp alt yüzeyi bantlaması daha önce anlatılmıştı. Bu bant üzerinde şu işaretlerin bulunması gerekir.
- Milo başları (Dış ve iç)
- Burun ortası
- Oturma noktası
- Model yüz ıstampa kenar çizgisi işaretleri
- Atkının (kuşak) bulunması gereken yer işaretleri
- Sökülen kalıp alt yüzey formu ve işaretleri Fotoğraf 4. 1’de görülmektedir.

Fotoğraf 4. 1: Kalıp alt formu ve işaretler

4.2. Mostra İstampaları

Terlik, sandalet vb. modellerde ayakkabının alt yüzeyi şilte ve mostra dediğimiz iki elemandan oluşmaktadır.

4.2.1. Şilte İstampası

Şilte, ayakkabının kalıp alt kenarına gelen kısmında, açıkta kalan kısımları olması nedeni ile taban astarının çirkin bir görüntü oluşturmasını engellemek için bu kısmı kapatmak amacı ile yapılır.

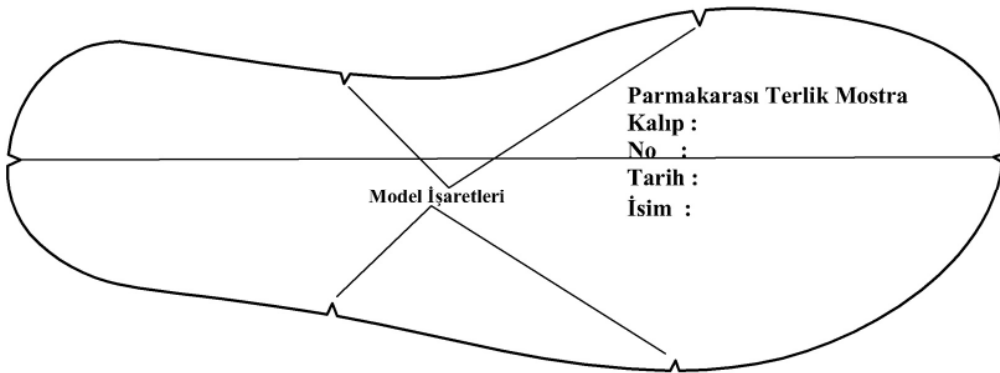

Şekil 4. 1: Şilte ıstampası

Şilte ıstampası için kalıp alt kenarı çevresel olarak ölçülür ve uzunluğu bulunur. Bulunan bu ölçüye 20 pay verilerek şilte uzunluğu bulunur. Şilte ıstampası genişliği olarak terlikte kullanılacak taban astarının kalınlığına göre 25–30 mm alınır. Burada şilte genişliği 30 mm olarak alınmıştır. Daha sonra şekil 4. 1'deki gibi şilte ıstampası çıkarılır.

4.2.2. Mostra İstampası

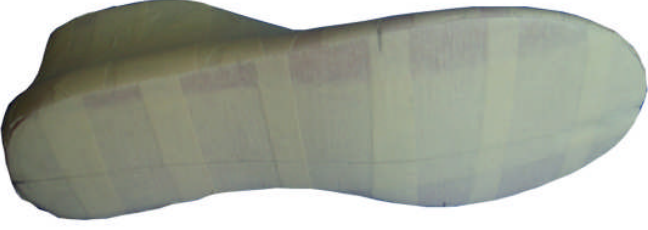

Kalıp alt yüzünden sökülen kalıp alt bandı kartona yapıştırılır. Şekil 4. 2'deki bilgiler ve işaretler yapılarak mostra ıstampası elde edilir.

Şekil 4. 2: Mostra ıstampası

UYGULAMA FAALİYETİ

Mostra İstampalarını Çıkarma

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Kalıbın alt yüzeyini bantlayıp ve fazlalıkları kesiniz.</p> <p>Fotoğraf 4. 2: Kalıbın alt yüzeyinin bantlanmış hali</p>	<p>➤ Kalıp alt formunu bantlayıp temizleme aşamasında Fotoğraf 4. 2'ye bakınız.</p>
<p>➤ Temel noktaları ve çizgileri çiziniz.</p>	<p>➤ Milo başları, burun ortası, oturma noktası ve yüz parçalarının kalıp alt kenarına temas ettiği noktaları işaretleyiniz.</p>
<p>➤ Bandı kartona aktarınız.</p>	
<p>➤ Şilte ıstampası hazırlayınız.</p>	
<p>➤ Mostra ve şilte ıstampasını kesiniz.</p> <p>Fotoğraf 4. 3: Mostra ıstampası</p>	<p>➤ Mostra ıstampasını Fotoğraf 4. 3'te görüldüğü gibi kenarlardan düzgün bir şekilde kesiniz.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Japon sandalet modelinde mostra iki adet ıstampadan oluşmaktadır.
2. (...) Şilte ıstampasının uzunluğu oturma noktası ile yüz ortası arasının çevresel ölçümü ile bulunur.
3. (...) Japon sandalet modelinde diğer modellerde olduğu gibi kamara boşluğuna pay verilmelidir.
4. (...) Mostra ıstampasında sandalet saya kenarlarının değmiş olduğu noktalara çentik konmalıdır.

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek, kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları, faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bir bayan terlik modelinin mostra ıstampasını çıkarma işlemine yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kalıbın alt yüzeyini tekniğine uygun olarak bantlayıp fazlalıkları kalıp alt kenarından kestiniz mi?		
2.	Temel noktaları ve çizgileri (Ön kısımda dış ve iç milo başları, arka kısımda kalıp temas noktalarını ve alt ekseni) çizdiniz mi?		
3.	Bandı kartona esnetmeden aktardınız mı?		
4.	Yüz ıstampasının temas noktalarını işaretleyip payları verdiniz mi?		
5.	Mostra ıstampasını pürüzsüz bir şekilde kestiniz mi?		
	Toplam		

DEğERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa, öğrenme faaliyetine dönerek ilgili işlemi tekrarlayınız. Tüm soruları “evet” olarak cevaplandırdınız ise Modül Değerlendirme’ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bayan parmak arası sandalet modeli modülü faaliyetleri ve araştırmaları sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri, ölçme soruları ile değerlendiriniz. Bu değerlendirme sonucuna göre, bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak değerlendiriniz.

1. (...) Japon sandalet; Parmak arası atkısı ile tabana bağlantısı bulunan sandalettir.
2. (...) Japon sandalet; ayak başparmağını sıkı bir şekilde kavrar.
3. (...) Bu modülden anlatılan Japon sandalet modelinin konturpiye bölgesindeki yeri yüz ortası noktasından ayak üst noktasına doğru 45 mm çıkılarak bulunur.
4. (...) Japon sandalet modelinin yüz ıstampaları bu modülden parçalı olarak elde edilir.
5. (...) Japon sandalet modeli sayısının yüz kısmı yüz, toka atkısı, arka atkı ve parmak arası atkı ıstampası olmak üzere 4 parçadan oluşmaktadır.
6. (...) Gizli toka bindirme payı tokanın görünmesini engellemek için gereklidir.
7. (...) Japon sandalet modelin yüz ıstampalarına 3–5 mm kıvrıma payı verilmelidir.
8. (...) Arka atkı ıstampasını çıkarmak için standart formda atkının ön kenarı kartonun katlama kenarına teğet olacak şekilde yaslanır.
9. (...) Japon sandalet modelinin astar parçaları yüz, toka atkı, arka atkı ve parmak arası atkı astarı olmak üzere 4 parçadan oluşmaktadır.
10. (...) Astar ıstampaları standart form yapılarak elde edilir.
11. (...) Astar ıstampalarında 3 mm ara işi payı verilir.
12. (...) Astar ıstampalarında 8 mm bindirme payı verilir.
13. (...) Astar ıstampalarında montaj payını kısaltma payı olarak 3 mm kullanılır.
14. (...) Şilte ıstampasının uzunluğu oturma noktası ile yüz ortası arasının çevresinin ölçümü ile bulunur.
15. (...) Mostra ıstampasında sandalet saya kenarlarının değmiş olduğu noktalara çentik konmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz yanıtları cevap anahtarıyla karşılaştırınız.

Bu modül kapsamında hangi bilgileri kazandığınızı belirleyiniz.

Yanlış cevaplandırdığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönünüz.

YETERLİK ÖLÇME

Bir Japon sandalet modelinin ıstampalarını çıkarabilmek için standart form yapma, yüz ıstampalarını, astar ıstampalarını ve mostra ıstampalarını çıkarma işlemlerini tekniğine uygun olarak yapınız. Yaptığınız uygulamaları aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	Kalıp profil çıkarma modülünde anlatıldığı şekilde bantlayıp, işaretleme yaptınız mı?		
2.	Temel noktaları (Ön ve arka orta çizgi, tarak çizgisi) işaretlediniz mi?		
3.	Kalıbın alt yüzeyini profil çıkarma modülüne uygun olarak bantlayıp ve fazlalıkları kalıp alt kenarından kestiniz mi?		
4.	Modeli kalıp üzerine ölçülerine uygun şekilde çizdiniz mi?		
5.	Terlik model çizgilerinin kalıbın alt yüzeyine gelen kenarlarını işaretlediniz mi?		
6.	Düzeltilmeleri kontrol ederek yaptınız mı?		
7.	Terlik model parçalarını kalıp üzerinde parmaklarınızı kalıba yaslayarak kestiniz mi?		
8.	Kartonları ıstampaların sığacağı büyüklükte hazırladınız mı?		
9.	Yüz parçalarını kalıp üzerinden bandı esnetmeden söktünüz mü?		
10.	Bandı önce ön orta çizgiden başlayarak yapıştırdınız mı?		
11.	Bozuk çizgilerin düzeltilmelerini yapıp payları ve 20 mm montaj payını pergel mesafesini bozmadan verdiniz mi?		
12.	Astar ıstampaları için yüz ıstampalarını sabit tutarak kopyaladınız mı?		
13.	Temel noktaları ve çizgileri (Ön kısımda dış ve iç milo başları, arka kısımda kalıp temas noktalarını ve alt eksenini) çizdiniz mi?		
14.	Bandı kartona esnetmeden aktardınız mı?		
15.	Yüz ıstampasının temas noktalarını işaretleyip payları verdiniz mi?		
16.	ıstampalarını pürüzsüz bir şekilde kestiniz mi?		
17.	ıstampaların kontrolleri işaretlere göre yaptınız mı?		

Değerlendirme

Yapılan değerlendirme sonunda “hayır” cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz.

Bütün cevaplarınız “evet” ise modülü başarı ile tamamladınız, tebrik ederiz.

İlgili kişi ile iletişim kurarak bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	Y
3.	D
4.	Y
5.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	Y
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	D
3.	D
4.	D
5.	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	Y
3.	Y
4.	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1.	D
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	D
6.	Y
7.	D
8.	Y
9.	D
10.	Y
11.	Y
12.	D
13.	Y
14.	Y
15.	D

KAYNAKÇA

- DURMAZ, İsmail. **Istampa Ders Notları**, İstanbul, 2005.